

DO YOU NEED HELP?
ΣΤΗΡΙΞΕ ΜΑΣ

Φέρνοντας το χαμόγελο σε νεαρούς πρόσφυγες στη Λέσβο

11 Ιαν 2016

Η Huda Al-Shabsogh από την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, κουβεντιάζει με έναν πρόσφυγα στο Κέντρο Υποδοχής και Καταγραφής στη Μόρια. Η Huda δουλεύει με ασυνόδευτους ανηλίκους. @ UNHCR/Αχιλλέας Ζάβαλης

“Θεία, θεία! Τί κάνεις;”. Οι φωνές των παιδιών στα αραβικά καλωσορίζουν τη Huda Al-Shabsogh. Μαζεύονται γύρω της σαν τσούρμο στο Κέντρο Καταγραφής στη Μόρια της Λέσβου. Η Huda εργάζεται για την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες και ήρθε στη Λέσβο από το Αμμάν της Ιορδανίας.

Γνωρίζει τα παιδιά ένα-ένα με το μικρό τους όνομα. Κι ας καταφθάνουν κάθε μήνα δεκάδες. Αγόρια, στην πλειοψηφία τους, από 14 έως 17 ετών, και λίγα κορίτσια πού και πού.

Τα περισσότερα παραμένουν στη Λέσβο από μερικές ημέρες έως λίγες εβδομάδες έως ότου η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα, μαζί με Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις με τις οποίες συνεργάζεται, καθώς και με τις Αρχές, τα βοηθούν ώστε να βρεθεί λύση για το καθένα ξεχωριστά.

«Είναι τόσο φοβισμένα όταν καταφθάνουν» λέει η Huda. «Όμως όλα θέλουν συμβουλές για το τί να κάνουν. Κάποιες φορές θέλουν απλώς να κουβεντιάσουν».

Η Huda ήρθε προσωρινά στη Λέσβο για να βοηθήσει εκείνη την κατηγορία προσφύγων που χαρακτηρίζεται «ευάλωτη»: ΑμεΑ, ανύπαντρες μητέρες, άτομα με ιατρικά προβλήματα, ή ασυνόδευτους ανηλίκους.

Μέρος της δουλειάς της περιελάμβανε το να εξακριβώσει και να επιληφθεί των αναγκών για την προστασία τους, όπως ζητήματα σχετικά με την υγεία ή τη διαμονή τους.

Ενόσω βρισκόταν στη Λέσβο, η Huda επικεντρώθηκε στα ασυνόδευτα ανήλικα παιδιά. Στις αρχές Ιανουαρίου η Huda ολοκλήρωσε την αποστολή της στην Ελλάδα και επέστρεψε στην Ιορδανία. Σήμερα, το πόστο της έχει αναλάβει άλλο μέλος του προσωπικού της Ύπατης Αρμοστείας).

Η διαδικασία ταυτοποίησης των ανηλίκων ξεκινά από τις ακτές του νησιού, όπου πρόσφυγες και μετανάστες καταφθάνουν κατά εκατοντάδες καθημερινά μετά από ένα ταξίδι 10 χλμ στη θάλασσα με φουσκωτές λέμβους ή πλοίαρια. Εθελοντές, μέλη ΜΚΟ και προσωπικό από την Ύπατη Αρμοστεία συνεργάζονται για να τους εντοπίσουν ανάμεσα στα πλήθη που καταφθάνουν.

Πολλοί ανήλικοι ισχυρίζονται πως είναι ενήλικοι, ώστε να μην μεταφερθούν σε «κλειστά» κέντρα, για λόγους δικής τους ασφάλειας. Για τους ανηλίκους, όμως, η μεταφορά τους σε τέτοια κέντρα έχει συχνά την έννοια του εγκλεισμού, καθώς δεν έχουν ελευθερία μετακίνησης.

Έτσι ο εντοπισμός τους αποτελεί ιδιαίτερη πρόκληση. Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο δεν υπάρχουν στοιχεία για τον ακριβή αριθμό των ασυνόδευτων ανηλίκων που καταφθάνουν στα ελληνικά νησιά.

Ωστόσο, ο αριθμός των παιδιών προσφύγων σημειώνει άνοδο εν γένει. Σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία των Ηνωμένων Εθνών, πλέον 1 στους 3 πρόσφυγες ή μετανάστες που καταφθάνει στην Ελλάδα είναι παιδί, αντί 1 στους 10, που ήταν στις αρχές του 2015. Από τον Ιανουάριο έως τον Σεπτέμβριο του 2015, καταγράφηκε ο αριθμός – ρεκόρ των 214.000 αιτήσεων για άσυλο από παιδιά σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Η διαδικασία έχει ως εξής: μόλις εντοπιστούν ανήλικοι στη Λέσβο, οι υπεύθυνοι του Τομέα Προστασίας της Ύπατης Αρμοστείας κανονίζουν να μεταφερθούν τα παιδιά με λεωφορεία στη Μόρια.

Η Huda ήταν ο τελευταίος κρίκος στην «αλυσίδα της ταυτοποίησης». Τα υποδεχόταν στην είσοδο του κέντρου, και στη συνέχεια μεταφέρονταν στην κλειστή πτέρυγα υπό τον έλεγχο των ελληνικών Αρχών.

Η κλειστή πτέρυγα για ανηλίκους στη Μόρια όντως θυμίζει κέντρο κράτησης, καθώς περιβάλλεται από φράχτη με συρματοπλέγμα, ενώ κάγκελα φράσσουν τα παράθυρα. Η Huda επισκεπτόταν τα

παιδιά αρκετές φορές μέσα στην ημέρα. Με τα παιδιά κουβέντιαζαν και έλεγαν αστεία και κατάφερνε να τα κάνει να χαμογελάσουν. Παρά τις συνθήκες, η παρουσία της τα ηρεμούσε.

Στα παιδιά που βρίσκονται στη Μόρια, προσφέρεται σίτιση, ιατρική περίθαλψη, ψυχοκοινωνική υποστήριξη και νομική καθοδήγηση από εταιίρους της Ύπατης Αρμοστείας, μεταξύ των οποίων η Praksis, η ΜετάΔραση, η οργάνωση Save the Children και οι Γιατροί του Κόσμου.

Η Huda έκανε συνεντεύξεις με τα παιδιά ώστε να καθορίσει ανά περίπτωση τις ανάγκες για προστασία και να τα βοηθήσει να αποφασίσουν πώς θέλουν να ενεργήσουν στη συνέχεια, διαβεβαιώνοντας ότι κατανοούν τις επιλογές τους. Κάποια θα μείνουν στην Ελλάδα και θα κάνουν αίτηση για άσυλο. Άλλοι θα επανενωθούν με τις οικογένειές τους στην Ευρώπη μέσα από επίσημες διόδους.

Μια μέρα, καθώς κοίταζε το κινητό της, η Huda βρήκε πληθώρα μηνυμάτων και φωτογραφιών από παιδιά που είχαν περάσει από τη Λέσβο και την εντόπιζαν online μέσα από μία εφαρμογή για smartphones, το WhatsApp Τα περισσότερα από τα παιδιά αυτά είχαν φύγει για τη βόρεια Ευρώπη, ένα ταξίδι που η ίδια τα είχε συμβουλεύσει να μην κάνουν.

Ένα από τα παιδιά αυτά, ένα 13άχρονο αγόρι από το Χαλέπι, ο Abdul-Kafi, τής έστειλε κάθε μέρα ηχητικά αρχεία με τη φωνή του. «Γεια σου, θειούλα. Είμαι καλά». Αυτό τής το έστειλε όταν έφτασε στην Αθήνα. Σήμερα, το παιδί αυτό βρίσκεται στη Γερμανία.

Όταν έφυγε από τη Μόρια, μού είπε το εξής: 'Σε παρακαλώ, θέλω να με θεωρείς γιο σου'» θυμάται η huda με συγκίνηση.

Πολλά παιδιά φέρουν ψυχικά τραύματα έχοντας γίνει μάρτυρες της βίας του πολέμου στις πατρίδες τους, Συρία, Ιράκ, Αφγανιστάν και άλλες. Ωστόσο, και το ταξίδι στην Ευρώπη κρύβει κινδύνους. Για κάποια από αυτά, η πρώτη γνωριμία με τη θάλασσα είναι τη στιγμή που επιβιβάζονται σε αμφιβόλου ασφάλειας σκάφη, βάρκες, φουσκωτές λέμβους και πλοιάρια για να διανύσουν τα λίγα χιλιόμετρα από τα τουρκικά παράλια μέχρι τις ακτές των νησιών της Ελλάδας. Η εμπειρία αυτή μπορεί να είναι ιδιαίτερα τραυματική, ειδικά για ανήλικα παιδιά που οι περιστάσεις το έχουν φέρει ώστε ταξιδεύουν δίχως τους γονείς τους ή άλλους συγγενείς.

Τα νεαρά και πιο ευάλωτα παιδιά μεταφέρονται σε ειδικό διαμέρισμα που διαχειρίζεται η Praksis στη Μυτιλήνη, έως ότου κριθεί ότι είναι σε θέση να συνεχίσουν το ταξίδι τους για την Αθήνα.

«Κάποια από τα παιδιά αυτά είχαν μείνει μόνα τους από μία έως και τρεις εβδομάδες» εξηγεί η Huda. «Ήταν πεινασμένα, εξαντλημένα και φοβισμένα όταν έφτασαν. Είδαν τους αστυνομικούς και φοβήθηκαν ότι θα τα έστειλαν πίσω στην Τουρκία. Υπάρχει και το γλωσσικό εμπόδιο. Μπορούσες να δεις στα μάτια τους την ανακούφιση μόλις συνάντησαν έναν άνθρωπο που μιλά τη γλώσσα τους, αραβικά. 'Επιτέλους, κάποιος που με καταλαβαίνει'».

Υπήρχαν φορές που η Huda διαπίστωνε εντυπωσιακή βελτίωση μέσα σε μόλις μία μέρα. Ένα πιάτο ζεστό φαΐ, μια αλλαξιά ρούχα και ένας καλός βραδυνός ύπνος έκαναν θαύματα. Για κάποια άλλα από τα παιδιά αυτά, χρειαζόταν περισσότερος χρόνος για να ξεπεράσουν τους φόβους τους ή άλλα απλά ήθελαν να γυρίσουν σπίτι τους και στην οικογένειά τους».

Σε αυτά τα παιδιά, η Huda αφιέρωνε περισσότερο χρόνο. «Ήμουν κάτι σαν μητέρα τους», εξηγεί. Η ίδια έχει μία κόρη και δύο γιους στην Ιορδανία.

«Ολόκληρη η ζωή σας πρόκειται να αλλάξει», τούς είπε. «Πρέπει να είστε προσεκτικοί, οργανωμένοι και να σκεφθείτε το μέλλον σας».

Tania Karas, Λέσβος

[f Μοιράσου το στο Facebook](#)

[Twitter Μοιράσου το στο Twitter](#)

[GLOBAL WEBSITE](#) [UNHCR GREECE](#) [OPERATIONAL PORTAL](#)

© UNHCR 2001-2020

Επικοινωνία

Όροι και προϋποθέσεις χρήσης

Follow

[Ελληνικά](#) [English \(Αγγλικά\)](#)